

CARMEN

TO 1.10. KLO 18.30 | PE 2.10. KLO 18.30 | LA 3.10. KLO 15.00
MADETOJAN SALI

HINTA 5 €

CARMEN

Teos perustuu **Georges Bizet'n** oopperaan

Prosper Mériméen romaanin pohjalta

Ensi-ilta 5.–6.10.2024

Teatro de la Maestranza &

XXIII Bienal de Flamenco de Sevilla

Musiikki **Georges Bizet**

Konserpti ja koreografia **Israel Galván**

Tekninen ohjaus ja ääni **Pedro León**

Valaistus **Valentin Donaire**

Dramaturgia ja tarinan sovitus **Charles Chemin**

Puvut **Micol Notarianni**

Management **Rosario Gallardo**

Kiertuemanageri **Marcos Avilés**

Kapellimestari **Maria Itkonen**

Tanssi **Israel Galván**

Flamencolaulu, kitara **María Marín**

Carmen **Niina Keitel**

Don José **Timothy Richards**

Escamillo **Tuomas Pursio**

Mieskuoro Huutajat

Kuoronjohtaja **Petri Sirviö**

Oulu Sinfonia

Based on **Georges Bizet's** opera, which is

based on the novel by **Prosper Mérimée**

Première 5–6 October 2024

Teatro de la Maestranza &

XXIII Bienal de Flamenco de Sevilla

Music **Georges Bizet**

Concept and choreography **Israel Galván**

Tech Director and Sound **Pedro León**

Lighting **Valentin Donaire**

Dramaturg **Charles Chemin**

Costumes **Micol Notarianni**

Management **Rosario Gallardo**

Tour Manager **Marcos Avilés**

Conductor **Maria Itkonen**

Dance **Israel Galván**

Cantaora, guitar **María Marín**

Carmen **Niina Keitel**

Don José **Timothy Richards**

Escamillo **Tuomas Pursio**

Mieskuoro Huutajat

Choir Master **Petri Sirviö**

Oulu Sinfonia

Kesto noin 1 h 20 min (ei väliaikaa)

Duration about 1 h 20 min (no intermission)

Alkuperäisteoksen tuotanto | Original Production

IGalván Company, Teatro de la Maestranza ja XXIII Bienal de Flamenco de Sevilla

Yhteistuotanto | Co-production

Les Nuits de Fourvière – Festival International de la Métropole de Lyon
La Villette – Pariisi / Philharmonie de Paris / Le Théâtre de la Ville

Yhteistyössä | In collaboration with

INAEM - National Institute of Performing Arts and Music

Tuotanto Oulussa | Production in Oulu

MIESKUORO
HUUTAJAT

OULU
SINFONIA

CARMEN – SYNOPSIS

ALKUSOITTO

Härkätaistelija-teema johdattaa kolmiodraamaan Carmenin, Don Josén ja Escamillon välillä.

I NÄYTÖS

- **Habanera [Carmenin aaria]**
Rakkauden vaarallinen leikki mustalaisnaisen kanssa:
"Rakkaus on kuriton lintu, jota kukaan ei voi kesyttää."
- **Carmen de España [laulu ja kitara]**
"Yo soy la Carmen de España y no la de Merimée"
(*"Minä olen Espanjan Carmen, en Mériméen."*)
- **Sevillan muurien luona [Carmenin ja Don Josén duetto]**
Carmen on ollut tappelussa tupakkatehtaalla. Hänet vangitaan ja Don José komennetaan hänen vartijakseen. Carmen viekoittelee Don Josén laulullaan: *"Sevillan muurien lähelle, ystäväni Lillas Pastian luo, menen tanssimaan seguidilla ja juomaan manzanillaa.--- mutta yksin vain ikävystyy, nautintoon tarvitaan kaksi. --- Siis seurakseni otan lemmittyni! Ken tahtoo rakastaa minua saa rakkauteni. Kuka tahtoo sydämeni? Se on otettavissa!"* Don José heltyy ja auttaa Carmenia pakenemaan.
- **Carmenin pako [orkesteri]**

II NÄYTÖS

- **Falsa Moneda [laulu ja kitara]**
"Kuin väärä kolikko, joka kulkee kädestä käteen kenenkään sitä haluamatta."
- **Mustalaistanssi [Carmen]**
Carmen tanssii Lillas Pastian kapakassa.
- **Toreadorin laulu [Escamillo / Carmen]**
"Kun seuraavan kerran taistelen, teen sen Carmenin kunniaksi."
"Toreadori, ole varuillasi! Ja muista, niin muista taistellesasi, että tummat silmät sinua seuraavat ja että rakkaus sinua odottaa! Toreadori, rakkaus sinua odottaa!"
- **"Tanssin sinulle" [duetto – Carmen / Don José]**
Don José joutuu Carmenin pauloihin ja rakastuu peruuttamattomasti. *"Carmen, eihän sinun tarvinnut kuin näyttäytyä, ja lävistää minut katseellasi, kun jo valloitit minut aivan kokonaan, oma Carmenini! Ja siitä lähtien kuulun sinulle! Carmen, minä rakastan sinua!"*

PRELUDE

The Torero theme of the opera prefaces the triangular love convulsion between Carmen, Don José and Escamillo.

ACT 1

- **Habanera [aria - Carmen]**
The dangerous game of love with a gypsy woman :
"Love is a rebellious bird".
- **Carmen de España [cante and guitar]**
"Yo soy la Carmen de España y no la de Merimée"
(*I am Carmen, of Spain, not Merimée's.*)
- **Near the ramparts of Sevilla [duet - Carmen / Don José]**
While Carmen is held in custody for a violent assault, she seduces Don José with a song: *"Near the ramparts of Seville, At my friend Lillas Pastia's, I will dance the seguidilla And drink Manzanilla! --- but all alone one gets bored, And the real pleasures are for two. --- So to keep me company, I will take my lover! Whoever wants to love me, I will love them. Who wants my soul? It is there to be taken!"* Don José yields and helps Carmen to escape.
- **Carmen's escape [orchestra]**

ACT 2

- **Falsa Moneda [cante y guitarra]**
"Like a bad penny passing from hand to hand, yet no one wants to keep it"
- **The Gypsy Song [Carmen]**
Carmen dances in Lillas Pastia's tavern.
- **The Toreador song [duet - Escamillo / Carmen]**
"The next time I will fight will be in Carmen's honor."
"Toreador, on guard! And remember, yes, remember in the fight, that a dark eye is watching you, and that love awaits you! Toreador, love awaits you!"
- **"I will dance for you" [duet - Carmen / Don José]**
Don José falls madly in love.
"For you had only to appear, to cast a single glance at me, to take possession of my whole being, O my Carmen! And I belonged entirely to you! Carmen, I love you!"

CARMEN – SYNOPSIS

III NÄYTÖS

- **Baga, biga, higa [laulu ja kitara]**
Vanha taikaloitsu: *"Baga, biga, higa, laga, boga, sega, zai, zoi, bele, harma, tiro, pun!"*
- **Korttikohaus [Carmenin aaria]**
Carmen lukee ennustuskorteista kohtalonsa ja näkee niissä oman traagisen kuolemansa. *"Ruutu, pata... kuolema! Minä näen selvästi... minä ensin, sitten hän... Kummallekin kuolema. Turha yrittää väistää katkerat vastaukset, turhaan sekoitat! Se ei auta, kortit ovat rehellisiä, ne eivät valehtele."*
- **Taistelueduetto [Don José ja Escamillo]**
Escamillo ja Don José kohtaavat yllättäen ja taistelevat Carmenin rakkaudesta veitsin.
- **Taistelun finaali [Carmen / Don José / Escamillo]**
Carmen estää Escamilloa saamasta surmaavaa iskua ja karkottaa Don José.

IV NÄYTÖS

- **Välisoitto [orkesteri]**
El señor toro (Härkä)
- **Carmen 1983 [laulu ja kitara]**
- **Corrida [Carmenin ja Escamillo duetto]**
Corrida (härkätaistelu) on alkamassa. Carmen ja Escamillo vannovat toisilleen rakkautta juuri ennen kuin Escamillo astuu areenalle taistelemaan seuraavan härän kanssa.
- **Loppueduetto [Carmen / Don José]**
José kerjää rakkautta ja ehdottaa uutta alkua. Carmen on kuitenkin jo muuttunut: hän tietää korttien ennusteen ja oman kohtalonsa. *"Sinäkö se olet? / Minä. / Carmen, rukoilen sinua, unohda mennyt, pelastautukaamme molemmat, pelastautukaamme! / Ei, en halua paeta; vapaana minä synnyin ja vapaana minä kuolen!"*
Don José tappaa Carmenin samalla kun areenalla juhliitaan corridan voittanutta Escamilloa, joka on surmannut härän.

EPILOGI

Los señores toros. Carmen en el fin de fiesta

Carmen ja Härät esiintyvät lopun karnevalistisessa juhlassa.

ACT 3

- **Baga, biga, higa [cante y guitarra]**
Old magic chant: *"Baga, biga, higa, laga, boga, sega, zai, zoi, bele, harma, tiro, pun!"*
- **The Card scene [aria - Carmen]**
Carmen reads the fortune-telling cards predicting her tragic death. *"Diamonds, spades... death! I see clearly... me first, then him... Death for both of them. In vain you try to avoid the bitter answers, in vain you shuffle! It does no good, The cards are honest, they do not lie."*
- **The fight Duet [Don José / Escamillo]** Escamillo and Don José meet unexpectedly and fight over Carmen's love with daggers.
- **The Fight Finale [trio - Carmen / Don José / Escamillo]**
Carmen prevents Escamillo to be hurt and expels Don José.

ACT 4

- **Entracte [orkesteri]**
El señor toro (The Bull)
- **Carmen 1983 [cante y guitarra]**
- **The corrida [duet - Carmen / Escamillo]**
Corrida (bullfight) is about to begin. Carmen and Escamillo declare each other their love before he goes in the arena to fight the next bull.
- **Final Duet [Carmen / Don José]**
José begs for love and suggests anew beginning. However, Carmen has already changed: she knows what the cards foretell and what her fate will be. *"Is that you? / It is I. / Carmen, I beg you, forget the past, let us both be saved, let us save ourselves! / No, I do not want to run away; free I was born and free I shall die!"*
Don José kills Carmen while the crowd in the arena celebrates Escamillo, the winner of the bullfight, having killed the bull.

EPILOGUE

Los señores toros. Carmen en el fin de fiesta

Carmen and The Bulls are performing at the end of the carnival celebrations.

CARMEN

Israel Galvánin ja *Carmenin* kohtaaminen oli väistämätöntä. Molemmat ovat – ainakin ulkomuodoltaan – avoimen sevillalaisia. Carmen on Espanjan ulkopuolella luotu sevillalaisen arkkityyppi, ranskalaisen **Prosper Mériméen** kynästä syntynyt romaanihahmo, jonka **Georges Bizet** myöhemmin sävelsi oopperaksi. Israel Galván puolestaan on lihaa ja verta oleva taiteilija, mutta hänenkin kansainvälisestä läpimurrostaan sopii kiittää ulkomailta saatua tunnustusta. Sen seurauksena myös Espanja ja Galvánin kotikaupunki Sevilla saivat aiheen arvioida hänen lahjakkuuttaan uudessa valossa.

Galván on viime vuosina osoittanut, että klassikoiden, kuten **Manuel de Fallan** *Noiduttu rakkaus* ja **Stravinskyn** *Kevätuhri*, uudelleentulkinta kiinnostaa häntä. Galván lähestyy mestariteoksia omintakeisella tyyllillään, joka on yhtä aikaa intiimi, hätkähdyttävä ja verhoutunut huumoriin, joka ei arkipäiväistä klassikon myyttiä, vaan leikkii sen kanssa. Tässä teoksessa Galván pureutuu *Carmenin* syvimpään ytimeen ja luo – kuten hän itse sanoo – *Carmen jondon*¹, joka tiivistää tarinan tunnin ja 20 minuutin esitykseen. Rakkaustarina kuvataan kolmen päähenkilön kautta musiikillista antia menettämättä. Siitä vastaa kolme oopperalaulajaa ja yksi flamencolaulaja (cantaora). Näin oopperasta sukeutuu tanssiteos.

Laulajien ja koreografian tukena on sinfoniaorkesteri, kuten *Carmenissa* kuuluukin – mutta mukana on lisäksi Galvánille tyypillinen yllätystekijä: oululainen **Mieskuoro Huutajat**, eräänlainen ”oikosulku”, joka tässä *Carmen*-versiossa tuo raikkautta väistämättömään kohtaamiseen ja summaa koko tarinan.

¹ Espanjan kielen sana ”jondo” on flamencomusiikin ja -kulttuurin keskeinen käsite. Se tarkoittaa syvää, vakavaa tai pohjatonta ja viittaa flamencon kaikkein perinteisimpään, puhtaimpaan ja dramaattisimpaan tyyliin.

EI VAIN YKSI CARMEN LISÄÄ

Sevillaa on usein kutsuttu maailman kaupungeista barokkityylisimmäksi. Sitä on epäilemättä myös **Israel Galvánin** tanssi. Elementtien yltäkylläisyys, yksityiskohtien kerrostuneisuus, mieltymys koristeellisuuteen, somistamisen ilo... Kaikki tämä vaikuttaa tavalta ymmärtää elämä taiteen kaltaisena (tai ehkäpä tavalta ymmärtää taide paljon elämää parempana).

Tämä kiihkeä ja intohimoinen elämänasenne ja rajaton elämänvoima voisi barokin sijaan viitata kaikkeen siihen, minkä yleensä yhdistämme romanttiseen tyyliin. Ehkäpä Sevilla ei olekaan pohjimmiltaan barokin vaan romantiikan kaupunki? Tämä ajatus lienee suurin perintö, jonka "*Carmen*-ideologit" – **Mériméestä** ja **Bizet'stä** aina tähän myytin toistaiseksi tuoreimpaan uudelleentulkintaan asti – ovat jättäneet jälkeensä. Myyttien joukkoon, yhdessä *Carmenin* kanssa, voimme jo sijoittaa myös Israel Galvánin. Häntä seuraa (tai vainoaa) myös ajatus neroudesta, mikä ei koskaan ole kovin kaukana romantiikan ihanteista. Mutta hyvin lähellä sekä myyttiä että riittä on ajatus valheista ja petollisuudesta (tai pilkasta ja parodiasta). Barokki ja romantiikka tanssivat jälleen kerran sylikkään Sevillassa.

Viettelys ei tietenkään voi jäädä pois tästä kokonaisuudesta – tässä sitä edustaa tanssin erotiikan lisäksi myös *jondoa* olennaisesti edustava lumous. Jälleen kerran himo ja petos, fiktio ja todellisuus, valhe ja oikeellisuus sekoittuvat keskenään ("koska loppujen lopuksi *jondo* on valetta, mutta vale on *jondoa*", sanoo Israel Galván).

Mitä tapahtuu, kun Galván kypsänä taiteilijana päättää tarttua näihin myytteihin ja riitteihin, joista on tullut olennainen osa Sevillaa – kaupunkia, joka toisaalta on erottamaton osa *bailoria* (tanssijaa) itseään? Galván ei varmuudella voisi asua missään muussa kaupungissa kuin Sevillassa, emmekä tiedä, rakastaako hän kaupunkiaan syvästi vai vihaako sitä intohimoisesti – tosiromantikoille ero rakkauden ja vihan välillä ei ole koskaan selvä; selvää on vain sisäinen kiihko.

Galvánin kypsässä taiteessa näemme oudon ja yllättävänkin taipumuksen yksinkertaistaa, pienentää ja tiivistää kaikki liikkeet, joista hänen tanssinsa syntyy.

Niinpä eri roolit yhdistyvät hänen hahmoissaan. Carmen on sotilas, mutta myös mustalaisnainen, joka muuntuu härkätaistelijaksi, joka puolestaan muuntuu... ja niin edelleen. Israel Galvánin vartalo (tai vartalot) muuntuu eri tarinoiksi. Tai taistelukentiksi, joilla käydään tärkeitä kamppailuita, aina verhottuina myrkyllisimpään rakkauteen: mustasukkaisuuteen, petokseen, kolmiodraamaan, tuskan nautintoon. Kehon poliittisuus tuodaan näyttämölle sotana, jota yhä vain käymme.

Kaikki nämä yhdistelmät ja sulautumat eivät suinkaan vähennä kerronnan kompleksisuutta. Sen sijaan niillä räjäytetään pois eroja (kuten sukupuoli, sosiaaliluokka), joiden varaan rakentui – ja juuri *Carmenin* kaltaisten teosten kautta – se, mitä edelleen kutsumme romanttiseksi rakkaudeksi (mutta mitä ehkä pikemminkin pitäisi kutsua suureksi huijaukseksi tai valheista tuhoisimmaksi).

Galvánin viimeisimpiä teoksia ohjaavat musiikilliset ideat ovat entistä täsmällisempiä. Niinpä tähän uuteen *Carmeniin* on valittu kohtauksia, jotka eivät ehkä ole kaikkein tunnetuimpia, mutta epäilemättä esteettisesti ja poliittisesti haastavimpia. Tanssin tekniikka on puolestaan viety kauas virtuoottisuudesta, mikä on pohjimmiltaan romanttinen piirre – kuten miltei kaikki, mihin liittyy hallintaa tai dominointia. "*Carmenin* ei tarvitse tanssia hyvin, koska ne, jotka tanssivat hyvin, eivät ole eroottisia", Galván sanoo.

Kaikista tästä pidättäytymisestä huolimatta Galván tai "*Carmen*" eivät kuitenkaan kaihdakaan rajojen rikkomista. Niinpä eksoottisuuden ajatus pitää nyt sisällään suomalaisia ääniä ja kehoja, ja se "*flamencovitsi*", joka tämä ooppera on Galvánille aina ollut, kuulostaa jondommalta kuin koskaan. Sillä, pedagogi **Jean Piaget'n** sanoin, meidän on leikittävä niin kuin lapset leikkivät: täysin tosissaan.

Miguel Álvarez-Fernández, musiikillinen neuvonantaja

HAASTATTELUSSA ISRAEL GALVÁN

Olet tehnyt sovituksen, jossa tanssit kaikki hahmot:

Carmen on sotilas, mutta myös mustalainen, joka muuttuu härkätaistelijaksi.

Kuinka monta persoonaa olet päästänyt sisääsi?

Ajatus oli tehdä *Carmen jonda*, henkilökohtainen näkemykseni *Carmenista*, joka vapaana tanssivan naisen lisäksi tanssii sotilaana — miehenä, joka on rakastunut — sekä härkätaistelijana. Mukana on paljon asioita: flamencotanssia, muuta kuin flamenco, mustalaisteemoja, muita kuin mustalaisteemoja. Otimme nuo kolme hahmoa ja teimme kaikemme, ettei tästä tulisi suurta oopperaa, vaan suora pääsy ytimeen.

Mitä tarkoitat, kun puhut Carmen jondosta?

Pidän flamencoä hyvin yksilöllisenä taiteena. Siinä on perusasiat: laulaja, kitaristi ja tanssija. Yleensä kun *Carmenia* esitetään, yhdellä tanssijalla on oma tehtävänsä, toisella toinen, siis tanssiryhmä. Mutta tässä *Carmenissa* ei ole lavasteita eikä tanssiryhmää. Don José laulaa minulle, ja minä tanssin hänelle. Siksi näen sen syvällisenä — *jondona*.

Kun flamenco 1800-luvulla syntyi sellaisena kuin sen tänään tunnemme, ooppera oli kukoistava musiikinlaji. Luultavasti monet flamencotaiteilijat saivat siitä innoitusta ja monet säveltäjät puolestaan flamencosta.

Kyllä, esimerkiksi baletista puhuttaessa on totta, että flamencotaiteilijat ottivat sanan käyttöönsä. Tässä tapauksessa huomaa, että musiikki itsessään on *jondoa*, ja laulutapa koskettaa minua kuin nipistys, kuin kehollinen aksentti, joka saa minut tanssimaan todella aidosti. Kyse ei ole siitä, että pitäisi tanssia hyvin tai virtuoosisesti. Kyse on musiikin kuuntelemisesta ja tanssimisesta samalla kun kuuntelee laulua.

Käytkö läpi flamencotyylejä eri kohtauksissa vai tanssitko vapaammin?

Tanssin **Georges Bizet'n** musiikkia, josta löydän paljon flamencotyylejä, kuten bulerías, seguiriyas ja tango. Musiikkihan tietenkin perustuu kuvitelmaan Sevillasta, joten tunnelma välittyy sen kautta.

Onko sillä merkitystä, että olet itse Sevillasta

— Carmenhan on täällä syntynyt myytti?

Uskon, että on. Kun kävelen Sevillassa, näen Carmenin, Don Josén ja Escamillon nykyihmisissä. Siksi ajattelen, että jos sevillalainen tämän tekee, niin tekisi eri tavalla.

Ja kaiken kukkuraksi tuot mukaan myös suomalaisen Mieskuoro Huutajat Oulusta.

Kyllä, teoksen loppuun, jossa Carmen on härkätaisteluareenalla. Minusta yleisön ääni on siinä tärkeä, aivan kuten flamencossa ja oopperassa ääni on keskeinen. Minusta tuntui, että taustan äänimaisemana huutavat miehet toivat juhlaan juuri oikean lopun.

Huumori on tavaramerkkisi.

Miten toit sen mukaan tähän tragediaan?

Ilman huumorintajua ei voi tanssia. Tässä *Carmenissa* olen keskittynyt enemmän musiikkiin kuin tanssiin. Näen kaiken hyvin eloisana, elämänhalun ilmaisuna. En näe siinä tragediaa, koska emme selitä librettoa, vaan kuvaamme vapaan Carmenin tarinan. Kaikki on kiedottu musiikin liioitteluun ja mielikuvitukseen. Siitä huumori syntyy. Se on kaunista. Vaikka miehet huutavat, esitys päättyy rakkauteen — ei puukkoon. Se riittää. En halua puhua Carmenin kuolemasta, eikä tässä tarvitse nähdä, kuinka hänet tapetaan.

Mitä klassikossa pitää olla,

jotta uskallat tuoda sen omaan maailmaasi?

Se tulee ajan myötä, kun huomaat voivasi tehdä jotakin uutta teoksilla, jotka ovat olleet olemassa aina. Klassikot

eivät mene koskaan pois muodista. Olemme aina eläneet tanssija-koreografi **Vaslav Nijinskyn** ja **Manuel de Fallan** *Noidutun rakkauden* kanssa, mutta kun esimerkiksi **Igor Stravinskyn** *Kevätuhrin* ensimmäinen sävel soi, teatteri muuttuu. Katsomaan tulleet nuoret ovat olleet kuin hiphop-esityksen nähneitä. *Noiduttu rakkaus* on antanut minulle myös mahdollisuuden tuoden yhteen klassikko ja uudet sukupolvet. Kun tanssin *Kevätuhria*, keskustelen muusikon kanssa — samalla tavalla kuin *Noidutussa rakkaudessa* ja nyt Bizet'n kanssa: kuin keskustelisi toisen aikakauden taiteilijan kanssa — se on kuin aikakone.

ISRAEL GALVÁN

Israel Galván de los Reyes tunnetaan omaperäisen ilmaisun kehittämisestä sekä tanssijana että näyttämötaiteen tekijänä. Hänen flamencotanssille luomansa täysin uusi kieli perustuu fragmentteihin, sekoituksiin ja liikeyhdistelmiin.

Galván vastaanotti vuonna 2005 Espanjan kulttuuriministeriön myöntämän kansallisen tanssipalkinnon. Luova työ -kategoriassa myönnetyn palkinnon perusteluissa mainittiin hänen kykynsä uudistaa flamencotaidetta unohtamatta kuitenkaan flamencon todellisia juuria, jotka tekevät siitä universaalin taidelajin. Sittemmin hänet on palkittu myös monilla muilla arvostetuilla palkinnoilla ja tunnustuksilla, kuten vuoden 2012 Bessie Award (New Yorkin tanssin ja esittävän taiteen palkinto merkittävästä tuotannosta), Espanjan kulttuuriministeriön myöntämä taidealan ansiomitäli 2012, Ranskan kulttuuriministeriön myöntämä taiteen ja kirjallisuuden ritarikunnan upseerin kunniamerkki 2012, Premios Max de Artes Escénicas -palkintoja kuutena eri vuonna, Barcelonan kriitikoiden palkinto 2014 ja 2018, sekä Britannian kansallinen tanssipalkinto poikkeuksellisesta taiteellisesta lahjakkuudesta 2016 ja parhaasta miestanssijan modernin tanssin esityksestä 2023.

Sevillalaisten flamencotanssijoiden **José Galvánin** ja **Eugenia de Los Reyesin** perheeseen syntynyt poika pääsi isänsä mukana jo viisivuotiaasta lähtien kokemaan flamenconäyttämöiden, juhlien ja tanssiakatemioiden tunnelmaa. Oman kutsumuksensa tanssin parista hän löysi kuitenkin vasta vuonna 1990. Vuonna 1994 hän liittyi **Mario Mayan** johtamaan uuteen

Compañía Andaluza de Danza -ryhmään, mikä käynnisti hänen rakettimaisen urakehityksensä.

Galván on tehnyt yhteistyötä useiden eri taitelijoiden kanssa hyvin erilaisissa produktioissa. Merkittävimpiä vaikuttajia hänen urallaan ovat olleet **Enrique Morente, Manuel Soler** ja **Mario Maya** – unohtamatta myöskään sellaisia nimiä kuin **Sol Picó, Pat Metheny, Vicente Amigo, Alfredo Lagos, Manuela Carrasco, Nick Lizard, Fernando Terremoto, Miguel Poveda, Diego Carrasco, Gerardo Nuñez, Belen Maya, Chicuelo, Joan Albert Amargós, Diego Amador, Arcángel, Inés Bacán** ja **Estrella Morente**.

Vuonna 1998 Israel Galván perusti oman ryhmänsä, jonka ensimmäinen teos *¡Mira! / Los Zapatos Rojos* sai kriitikoilta loistavan vastaanoton ja merkitsi vallankumousta flamencoesitysten maailmassa. Ensimmäistä teosta seurasivat *La Metamorfosis* (2000), *Galvánicas* (2002), *Arena* (2004), *La Edad de Oro* (2005), *Tábula Rasa* (2006) ja *Solo* (2007).

Sittemmin teoslista on kasvanut tasaisesti: *El Final de Este Estado de cosas* ja *Redux* vuonna 2008, *La Curva* vuonna 2010. Vuonna 2012 valmistunut *Lo Real / Le Réel / The Real* on tarkka pohdinta natsihallinnon aikana tapahtuneesta romanivähemmistön holokaustista. Tästä teoksesta hänet palkittiin vuonna 2014 kolmella esittävän taiteen Max-palkinnolla parhaasta tanssiesityksestä, parhaasta koreografiasta ja parhaasta miespuolisesta tanssisuorituksesta. Samana vuonna valmistuivat *FLA.CO.MEN* ja **Akram Khanin** kanssa yhteistyössä tehty *Torobaka*. Näitä seurasivat *La Fiesta* (2017), *Coplas*

Mecánicas (2018) yhdessä **El Niño de Elchen** kanssa, *Gatomaquia* (2018) sekä *Israel & Israel* (2019), joka syntyi japanilaisen Yamaguchi Center for Arts and Media (YCAM) kanssa toteutetun kaksivuotisen yhteistyön tuloksena.

Vuonna 2019 ensi-iltaan tulivat myös **Manuel de Fallan** *Noiduttu rakkaus* sekä **Igor Stravinskyn** *Kevätuhri*. Vuonna 2020 valmistui uusi *Mellizo Doble* yhdessä **El Niño de Elchen** kanssa. Pandemiavuonna 2021 Galván ideoi lyhytelokuvan *Maestro de Barra*, joka palkittiin kahdella Bessie-palkinnolla. Heinäkuussa 2022 hän esitti Barcelonan Grec-festivaalilla uuden teoksensa *Seises*, jossa oli mukana Escolania de Monserratin lapsikuoro. Saman vuoden joulukuussa Pariisin Festival d'Automnnessa sai ensi-iltansa yhdessä **Marlene Monteiro Freitasin** kanssa toteutettu *RI TE*.

Israel Galván on mukana Netflixin tanssidokumenttisarjassa *Move* (2020), jossa tutustutaan tanssitaideeri puolilla maailmaa uudistaviin tanssijoihin ja koreografeihin.

ESIINTYJÄT

MARIA ITKONEN KAPELLIMESTARI

Kapellimestari **Maria Itkonen** opiskeli orkesterinjohtoa professori **Jorma Panulan** johdolla Suomessa sekä Tukholman kuninkaallisessa musiikkikorkeakoulussa. Ennen keskittymistään orkesterinjohtoon Itkonen teki uraa konserttimestarina eurooppalaisissa eturivin orkestereissa, kuten Luzernin sinfoniaorkesterissa ja Kölnin WDR-sinfoniaorkesterissa. Pohjoismaisista orkestereista hän on johtanut muun muassa Tampere Filharmoniaa ja Turun filharmonista orkesteria sekä Odensen, Malmön, Norrköpingin, Gävlen ja Helsingborgin sinfoniaorkestereita.

Viime aikoina hän on debytoinut Sevillan Teatro de la Maestranzassa, Lyonin kansallisessa orkesterissa, Helsingin kaupunginorkesterissa ja Tukholman kuninkaallisessa filharmonisessa orkesterissa. Ruotsin oopperadebyyttinsä hän teki Tukholman Folkoperanissa syyskuussa 2022 ja tänä syksynä on vuorossa debyytti Den Lyske Operassa Tanskassa, jossa hän johtaa *Carmen*-oopperan. Itkonen on kantaesittänyt myös lukuisia suomalaisten nykysäveltäjien teoksia.

MARÍA MARÍN FLAMENCOLAULU JA KITARA

María Marín aloitti kitaransoiton opinnot seitsemänvuotiaana kotikaupunkinsa Uteran musiikkiopistossa. Hän valmistui vuonna 2007 Sevillan Manuel Castillo-musiikkikorkeakoulusta ja viimeisteli opintonsa Alankomaiden Kuninkaallisessa konservatoriossa, Haagissa. Laulajana Marín debytoi vuonna 2006 Cádizin Festival de Música Española -festivaalilla.

Flamencolaulu (*cante*) on aina ollut osa hänen kansallista kulttuuriaan, mutta päätös ammatilaulajaksi ryhtymisestä kypsyi kuitenkin vasta vuonna 2012, jolloin hän oli jo muuttanut pois Espanjasta. **María Marín** on tehnyt yhteistyötä nykymusiikkiin, flamencoan, kokeelliseen musiikkiin, jazziin ja klassiseen musiikkiin liittyvissä kansainvälisissä projekteissa, osallistunut useisiin levytysprojekteihin sekä esiintynyt festivaaleilla ympäri maailmaa. Hän toimi tanssin ja laulun (säestämisen/säestävän laulun) vierailevana professorina Rotterdamin taideyliopistossa vuosina 2016–2023. Vuonna 2018 hän julkaisi ensimmäisen sooloalbuminsa *Junio*.

NIINA KEITEL MEZZOSOPRAANO

Valmistuttuaan Taideyliopiston Sibelius-Akatemiasta **Niina Keitelin** kansainvälinen ura käynnistyi Darmstadtin valtioneatterin solistikunnassa, josta hän siirtyi Mannheimin kansallisteatterin laulajakuntaan. Yli 50 oopperaroolia laulanut Keitel on vierailut merkittävissä oopperataloissa eri puolilla maailmaa. Suomen kansallisoopperassa hän on vierailut säännöllisesti vuodesta 2005 alkaen, siellä hänen tuoreimpia roolejaan ovat olleet *Karmeliittasisarten Äiti Marie* (2024) ja *La Traviatan Flora* (2026). Hän esiintyy säännöllisesti myös Savonlinnan Oopperajuhlilla.

Keitel on työskennellyt useiden huippukapellimestarien kanssa, heistä mainittakoon **Kent Nagano**, **Philippe Jordan**, **Lawrence Foster**, **Hannu Lintu**, **Mikko Franck** ja **Santtu-Matias Rouvali**. Konserttiohjelmistossa hänen uransa kohokohtia ovat olleet muun muassa **Jean Sibeliuksen** *Kullervo* Radion sinfoniaorkesterin ja Tokyo Metropolitan Symphony Orchestran kanssa sekä **Gustav Mahlerin** *Das Lied von der Erde* Cagliariassa Italiassa.

TIMOTHY RICHARDS TENORI

Manchesterin Royal Northern College of Musicissa opiskellut **Timothy Richards** voitti opiskeluaikoinaan Towyn Roberts -stipendin Walesin arvostetuimpiin kuuluvassa Eisteddfod-laulukilpailussa. Valmistuttuaan vuonna 1998, hän teki ammatillisen oopperadebyyttinsä *La Traviatan* Alfredon roolissa Walesin kansallisoopperassa, mikä johti nopeasti esiintymiskutsuihin Baselissa, Innsbruckissa ja Oslolla. Italialaisen laulajan rooli *Ruusunritari*-oopperassa vuonna 1999 merkitsi alkua Richardsin pitkälle ja menestyksekkäälle vierailu-uralle Dresdenin Semperoperissa, jossa hänen roolidebyyttinsä *La Bohème* Rodolfona vuonna 2000 oli suuri arvostelumenestys.

Varhaiset menestykset ovat sittemmin tehneet hänestä kysytyn solistivierailijan monissa Euroopan suurissa ooppera- ja konserttitaloissa, kuten Berliinin valtioneoppera, Barcelonan Gran Teatre del Liceu, Glyndebournen oopperajuhlat, Englannin kansallisooppera, Berliinin Komische Oper, Lontoon Royal Albert Hall ja Wienin Musikverein.

TUOMAS PURSIO BASSOBARITONI

Tuomas Pursio on opiskellut laulua Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa ja Zürichin kansainvälisessä oopperastudiossa. Kansainvälisen uransa hän aloitti Düsseldorfin Deutsche Oper am Rheinissa, jonka solistikuntaan hän kuului vuosina 1996–2000 ja siirtyi sieltä Erfurtin oopperaan vuosiksi 2000–2002. Leipzigin oopperan solistikuntaan hän on kuulunut vuodesta 2002.

Pursio on esiintynyt lukuisten saksalaisen kielialueen arvostettujen oopperatalojen lisäksi Glyndebournen oopperajuhlilla, Suomen Kansallisoopperassa sekä Lausannessa, Nizzassa, Antwerpenissa ja Tokiossa. Vuodesta 2003 lähtien hän on laulanut säännöllisesti myös Savonlinnan Oopperajuhlilla.

MIESKUORO HUUTAJAT

Mieskuoro Huutajat on kuoro, joka ei laula nuottiakaan. 20–40 tummapukuista miestä marssii esiintymispaikalle tarkassa muodostelmassa ja alkaa huutaa, karjua ja mölytä otteita kansallislauluista, lastenloruista tai kansainvälisistä sopimuksista. Kuoron perustajan, **Petri Sirviön**, näkemyksen mukaan Huutajat tarjoaa kontekstin monenlaisien asioiden tarkasteluun – erityisesti yksilön ja yhteisön väliseen suhteeseen. Toisinaan teksti esittää monimutkaisina rytmistruktuureina, toisinaan yksinkertaisena mutta voimakkaana huutona.

Alussa Huutajat esiintyivät kaduilla ohikulkijoille, mutta sittemmin heistä tuli tuttuja monenlaisissa taideympäristöissä. Kuoro on tehnyt yhteistyötä elokuvantekijöiden, museoiden ja oopperatalojen

kanssa sekä esiintynyt yhtä lailla spontaaneissa kaupunkitapahtumissa kuin virallisissa juhlissa.

1980-luvun lopulla perustetusta kuorosta on sittemmin tullut yksi suomalaisen taiteen tunnetuimmista lähettiläistä. Mieskuoro Huutajat viihtyy yhtä luontevasti arvostetuilla musiikkifestivaaleilla, nykyaikaisen taiteen museoissa, maaseutumarkkinoilla kuin underground-klubeillakin.

Huutajien perustaja **Petri Sirviö** johtaa kuoroa ja säveltää sen ohjelmiston. Materiaalina on kielten luonnollinen rytmi ja intonaatiot, lainaukset tunnetuista teksteistä – ja kaiken tämän rikkominen. Lopputulos on joskus mutkikas polyrytmi, joskus spontaania mölyä – mikä vain parhaiten sopii teokseen.

Petri Sirviö kuoronjohtaja

Markku Alatalo

David Delahunty

Jaani Föhr

Tuomo Heikkinen

Mikko Herajärvi

Jani Isokääntä

Raimo Juola-Hietaniemi

Juha Kallio

Hannu Koivula

Antti Kujala

Mikko Kurvinen

Markku Kylmänen

Jukka Käräjäoja

Jaakko Louhela

Timo Luttinen

Miikka Lämsä

Tuomas Merilä

Jari Mäki

Ville Mäkipokko

Janne Nyyssönen

Ville Parkkinen

Jyrki Pietikäinen

Pasi Pirttiahjo

Antti Pylväs

Lauri Rannaste

Heikki Raudaskoski

Kyösti Rautio

Jari Ruokonen

Markus Rytinki

Valtteri Saarenpää

Sampo Salmela

Jouko Salo

Jaakko Sohlo

Jermi Tertsunen

Jaakko Tiainen

Janne Törmänen

Keijo Vähäkuopus

Jarno Ypyä

Oulu Sinfonia on maamme pohjoisin sinfoniaorkesteri. Konsertoimme viikoittain Oulun Musiikkikeskuksen Madetojan salissa. Orkesteri aloitti toimintansa vuonna 1937, sai oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä vuonna 1954 ja kunnallistettiin vuonna 1961. Nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 2005.

Kausikonsertit ovat orkesterin vahva perusta. Ohjelmiston täydentävät erilaiset konserttisisällöt kuten operat ja näyttämö-
produktiot, elokuvakonsertit, etno- ja jazzmusiikki ja muut rytmimusiikin konsertit. Lapsille ja nuorille on säännöllistä tarjontaa. Viime vuosina syyskausi on alkanut jalkautumiskonserteilla palvelutaloihin ja kouluihin koko Oulun alueella.

Orkesterin levytyksiin lukeutuvat mm. **Leevi Madetojan** koko orkesterituotanto ja *Okon Fuoko* -balettipantomiihin levytys **Arvo Volmerin** johtamana. Nimikkosäveltäjänä vuosina 1997–2009 olleen **Olli Kortekankaan** ooppera *Messenius ja Lucia* sai ensi-iltansa syksyllä 2005, ja samalla ooppera levytettiin Volmerin johdolla. Vuonna 2009 ilmestyi **Mozartin** aarioita ja alkusoittoja sisältävä levy, jonka kapellimestarina on **Dmitri Slobodeniouk** ja solistina **Helena Juntunen**. Keväällä 2013 ilmestyi **Kimmo Hakolan** ja **Toshio Hosokawan** kitarakonsertot sisältävä levy, solistina **Timo Korhonen** ja kapellimestarina **Santtu-Matias Rouvali**. Lokakuussa 2016 Ondine julkaisi **Klamin** ja **Englundin** viulukonserttojen levytyksen, jonka Oulu Sinfonia teki viulutaiteilija **Benjamin Schmidin** kanssa

Johannes Gustavssonin johdolla. Syyskuussa 2021 ilmestyi *Kaiken maailman kehtolauluja* -levy, joka sisältää **Ismo Alangon** tuotantoa, levytyksen johti **Jaakko Kuusisto**. Marraskuussa 2021 ilmestyi *Sininen Pallo* -lastenlevy, jossa mukana ovat **Tuomo Rannankari** sekä Teuvo Pakkalan musiikkiluokat ja kapellimestarina **Jaakko Jauhiainen**. Vuonna 2022 ilmestyi ruotsalaisen sinfonikon **Ludvig Normanin** musiikkia sisältävä levy, jolla kapellimestarina toimi Johannes Gustavsson. Ylikapellimestari **Rumon Gamban** johdolla ovat ilmestyneet suomalaisia alkusoittoja sisältävä *Overtures from Finland* (elokuu 2023), **Aili Ikosen** teoksia sisältävä *Aili Ikonen & Oulu Sinfonia: Valo* (elokuu 2024), suomalaisesta luonnosta inspiraationsa

amentavia teoksia sisältävä *Pictures from Finland* (elokuu 2025) sekä suomalaista näyttämö- ja elokuvamusiikkia sisältävä *Scenes from Finland* (elokuu 2026).

Orkesterin kapellimestareita ja kehittäjiä ovat viime vuosikymmeninä olleet **Urpo Pesonen, Paavo Rautio, Onni Kelo, Rauno Rännäli, Ari Angervo, Peeter Lilje, Arvo Volmer, Dmitri Slobodeniouk ja Anna-Maria Helsing**. Päävierailijoina ovat toimineet **John Storgårds, Susanna Mälkki ja Jaakko Kuusisto**. Syksyllä 2013 ylikapellimestarikautensa aloittaneen Johannes Gustavssonin kausi päättyi kevääseen 2021. Tammikuussa 2022 orkesterin ylikapellimestarina aloitti Rumon Gamba. ↩

MUUSIKOT

I VIULU

Lasse Joamets,
I konserttimestari
Mikko Sorri,
I konserttimestari
Heidi Ilmolahti, äj
Mia Ohenoja, välj
Zoe Hodi
Johanna Korhonen
Tiina Kortelainen
Oksana Kumpulainen
Aino Liikanen
Nadya Pugacheva
Ismo Sirén

II VIULU

Onni Kunnola, äj *
Iida Zelenski, välj
Emma Dahl *
Yuuki Forslund *
Laura Kangas
Anna-Briitta Karjalainen *
Marjukka Lahes
Anne Somero
Sari Suihkonen
Toni Tuovinen

ALTOVIULU

Johanna Tuikka, äj
Susanna Raudasoja, välj
Helinä Nissi
Henna Pakkala *
Anna-Maija Rousselle
Emiliano Travasino

SELLO

Oliver Erlich, soolosoittaja
Akito Goto, äj
Olli-Pekka Kajasviita, välj
Anna Erlich
Janne Varis
Harri Österman

KONTRABASSO

Antoine Greuzard, äj
Anne Seppänen, välj
Terhi Hoisalo
Fanni Hoppari

HUILU

Albert Stupak, äj
Emma Tessier, välj
Carlotta Petri

OBOE

Matti Kettunen, äj
Paula Nurila, välj
Antti Turtiainen

KLARINETTI

Michał Konopiński, äj
Jeanne Manouck, välj *
Kenneth Sjöwall

FAGOTTI

Joao Gigante, äj *
Ann-Louise Wägar, välj
Lorenzo Leone

KÄYRÄTORVI

Lauri Vasala, äj
Matias Nässi, välj
Pasi Salminen
Jukka Yletyinen

TRUMPETTI

Thomas Petit, äj
Fabio Barros Aguiar, välj *
Pasqual Llopis *

PASUUNA

Jukka Myllys, äj *
Emma Vasala, välj *
Wen Hong Low

TUUBA

Nodoka Watanabe, äj

PATARUMMUT

Petri Hänninen, äj

LYÖMÄSOITTIMET

I-Han Fu, äj
June Binnie *

HARPPU

Sanni Korpelainen, äj *

OULU SINFONIA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 3,
PL 4, 90015 OULUN KAUPUNKI

oulusinfonia.fi

Lippujen myynti:

OULU SINFONIAN LIPPUKAUPPA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 3, Oulu
Puh. 050 594 9704
Avoimna Oulu Sinfonian konserttipäivisin
klo 11–18.30 sekä väliajalla.

TICKETMASTER

Puhelinpalvelu: 0600 10 800
(2,00 €/min. + pvm), avoinna
ma–pe klo 8–21, la 9–18 ja su 10–18.
Verkkokauppa: www.ticketmaster.fi
*Ticketmasterilla on ympäri Suomen
yli 80 lippukauppaa, joista voit ostaa
lippuja sekä noutaa varauksesi.*